

bres d'actes del consell municipal, iniciada l'any 1345; la de les **Ordinacions dels Jurats**, que reula fins al 1329; les **Cartes Reials**, la primera de les quals porta data de 1293; o l'excelsion fons de la **Taula de Canvi** (1568-1711), integrat per prop de 500 volums d'aquesta antiga institució bancària local. De la resta, destaquem la sèrie de **Talles i Fogatges**, el primer dels quals és de 1360, la de **Pergamins** (2.093 peces dels s. XII-XIX) i els cartularis municipals, o **Llibres Vermell, Verd i Groc**.

La qualitat més remarcable d'aquesta eina és la seva utilitat pràctica. El seu esquema operatiu, concebut amb una extraordinària precisió, arriba a admetre fins a cinc subdivisions en algunes sèries, permetent localitzar amb facilitat qualsevol dels milers de lligalls en què estan classificats els documents.

Justament, la **Guia Inventari**, en els pocs mesos que porta al carrer, ja ha conegut una difusió important arreu de Catalunya i encara més enllà. Prova d'això és la ressenya que, sobre el llibre que comentem, apareixerà en el número d'aquest any de la prestigiosa revista de Toulouse «**Annales du Midi**», o les visites a l'arxiu de la nostra ciutat, que ja han començat a produir-se, d'alguns responsables de la conservació del patrimoni documental de ciutats i viles catalanes que, amb l'esquer de la **Guia Inventari**, desitgen prendre contacte amb un dels arxius de Catalunya millor classificats, per tal de traslladar algunes experiències a la seva tasca respectiva.

Només ens cal desitjar que, després d'aquesta obra, la tasca professional del nostre arxiver municipal continuï amb la mateixa empena i efectivitat i, en el moment oportú, poguem glosar en semblants termes algun dels catàlegs parcials del fons que l'autor programa en la pàgina 15 del llibre.

NARCÍS CASTELLS

SURROCA i SENS, Joan: **Bibliografia de Torroella**. Girona, Museu del Montgrí i del Baix Ter, 1983, 151 ps.

Bibliografia comentada sobre Torroella de Montgrí i el terme municipal, ben ordenada i presentada. S'estructura en dos grans apartats: ciències de la natura i ciències socials. Al primer hi trobem els subapartats de generalitats, climatologia, geologia, paisatge, botànica, fauna i ciències subaquàtiques. El segon es desglosa en

grans etapes fins a l'Edat Mitjana i després per segles. El complement final és un índex d'autors, sempre interessant i útil.

Com a instrument de treball, aquesta bibliografia farà un bon servei a tots els qui s'interessen pels homes i les coses de Torroella, ja que tant pel contingut com per la presentació acurada, resulta una obra modèlica.

J. C.

CLARA, J.; CORNELLÀ, P.; MARQUÈS, S. i J. PUIGBERT: **Els mestres gironins i l'estudi del medi 1900-1936**). Girona, Serveis Territorials d'Ensenyament i Moviment de Mestres per a una escola de Catalunya, 1983, 117 ps.

L'Escola d'Estiu, dedicada enguany al tema genèric de la renovació pedagògica a Girona, ha comptat amb una eina molt valuosa: unes experiències realitzades per mestres gironins el primer terç d'aquest segle en les quals es posa en evidència que l'aprofitament de l'entorn per a l'estudi de les ciències socials —i ja no parlem de les naturals— no és un descobriment de fa quatre dies. Aquesta selecció d'experiències, recollida per quatre investigadors gironins a petició del Moviment de Mestres per una escola de Catalunya, ha estat editada en un llibre i precisament, amb motiu de l'Escola d'Estiu.

Cadascuna de les experiències recollides va acompanyada d'una breu biografia del mestre que la va realitzar. Al costat de noms tan coneguts com Antoni Balmanya, Miquel Santaló o Pere Blasi, n'hi ha d'altres de menys coneguts. Les experiències van des d'una visita a les mines de Celrà, dirigida per Miquel Santaló, a un interessant estudi de Llançà, realitzat per iniciativa de Sixte Vilà, agrupant els alumnes en gremis, cada un dels quals estudiava el seu camp respectiu. En total són 18 les experiències seleccionades, que seran de considerable utilitat als mestres que busquin idees per portar a la pràctica un veritable treball pedagògic que passi pel coneixement per part dels alumnes del medi en el qual viuen i, a través d'aquest treball, arribar a coneixements més globals.

Josep Clara, Pere Cornellà, Salomó Marquès i Joan Puigbert, investigadors gironins prou coneguts pels seus treballs d'història i pedagogia, han estat els responsables d'aquesta selecció, que va tenir com a punt de partida una comunicació a les III Jornades d'Escola Rural a Catalunya, l'abril darrer.

J. F.